

BELGISCHE SENAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1988

1 JULI 1988

Voorstel van wet tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

(Ingediend door de heer Lannoye c.s.)

TOELICHTING

In de « Golden Sixties » maakten maar weinigen zich ernstige zorgen over wat toen de openbare onderstand werd genoemd. Die instelling werd geacht zich over enkele marginalen te ontfemen en haar rol op het gebied van de openbare liefdadigheid werd algemeen aanvaard. De eerste crisisjaren, die werden gekenmerkt door recessieverschijnselen en een verspreid banenverlies, veranderden niet veel aan de manier waarop de bevolking tegen die rol aankeek.

De crisis was slechts een oppervlakteverschijnsel en « het zou in de kortste keren wel weer in orde komen ».

Na verloop van enkele jaren schoten de werkloosheidscijfers echter onrustwekkend de hoogte in, verloren hoe langer hoe meer gezinnen houvast en langs de nieuwe armoede kon men niet meer heen kijken. Over structurele crisis, diepgaande veranderingen in de maatschappij en een nieuwe « kaartverdeling » werd nu openlijk gesproken.

Tegen die achtergrond ontstond de wet van 8 juli 1976. Die gaf kennelijk een beter antwoord op de toenmalige sociaal-economische vraagstukken. De filosofie van de wet is — en dat is merkwaardig —

SENAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1988

1er JUILLET 1988

Proposition de loi modifiant la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale

(Déposée par M. Lannoye et consorts)

DEVELOPPEMENTS

Durant les « Golden Sixties », peu de monde se préoccupait vraiment de l'assistance publique, comme on l'appelait alors. Elle était censée ne s'adresser qu'à quelques marginaux et son caractère de charité publique était largement admis. Les premières années de la crise, marquées par des signes de récession et des pertes d'emplois diffuses, ne provoquèrent pas de modifications d'attitude tangibles en la matière.

La crise n'était qu'un épiphénomène, « les choses allaient s'arranger très rapidement ».

Quelques années plus tard, cependant, le nombre de chômeurs devenait inquiétant, de plus en plus de ménages étaient déstabilisés, les nouveaux pauvres apparaissaient au grand jour. On commençait à oser parler de crise structurelle, de bouleversement de société, de nouvelle donne.

La loi du 8 juillet 1976 naissait dans ce contexte. Elle apportait manifestement une bien meilleure réponse aux problèmes socio-économiques du moment. Philosophiquement — fait à noter — elle rem-

dat de bijstandsmogelijkheid wordt vervangen door het recht op maatschappelijke dienstverlening en de staat van behoefte door een leven dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid. Zelfs al wordt het niet met zoveel woorden gezegd, toch is het begrip solidariteit in de plaats van het begrip naastenliefde gekomen.

Sindsdien is het aantal werklozen blijven toenemen en zijn de moeilijkheden van vele gezinnen nog groter geworden. De duale maatschappij is niet langer een ideeënconstructie, zij is een feit.

Men gaat hoe langer hoe meer bij het O.C.M.W. aankloppen. De rol en de opdracht van die instelling worden steeds ruimer. Wil men dat die rol en die opdracht onder de gegeven omstandigheden zo goed mogelijk worden vervuld, dan dienen in de wet van 8 juli 1976 een aantal wijzigingen te worden aangebracht.

Dat is het doel van dit wetsvoorstel.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

De wijziging van artikel 26*bis* van de wet van 8 juli 1976 beoogt het overleg onder de gunstigste voorwaarden te laten verlopen, enerzijds, door het afschaffen van het verplichte overleg voor beslissingen van minder belang die slechts de concretisering zijn van de op de begroting van het O.C.M.W. uitgetrokken middelen en, anderzijds, door wel in dat overleg te voorzien wanneer overeenkomsten met openbare of particuliere instellingen worden gesloten of wanneer gemeentelijke instanties besluiten nemen die gevolgen kunnen hebben voor de middelen of voor het optreden van het O.C.M.W.

Artikel 2

De vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn mogen slechts met gesloten deuren worden gehouden wanneer de vrijwaring van iemands persoonlijke levenssfeer op het spel staat.

De voorgestelde wijziging van artikel 31 heeft tot doel de openbaarheid in alle andere gevallen te garanderen op dezelfde wijze als in de gemeenteraad gebeurt.

Artikel 3

De redactie van § 7 van artikel 60 geeft aanleiding tot uiteenlopende interpretaties: kan of moet een O.C.M.W. alle maatregelen nemen om iemand een betrekking te bezorgen? De voorgestelde tekst stelt duidelijk dat het O.C.M.W. verplicht is alle noodzakelijke maatregelen te treffen.

plaçait la possibilité de secours par le droit à l'aide sociale, et l'état d'indigence par la vie conforme à la dignité humaine. Même si ce n'était pas formulé, on substituait le concept de solidarité à celui de charité.

Depuis lors, le nombre de chômeurs s'est encore accru, les difficultés rencontrées par un grand nombre de ménages ont augmenté. La société duale n'est pas une vue de l'esprit, elle est en place.

En l'occurrence, le rôle et la mission des C.P.A.S. ne font que croître avec le nombre de recours qui leur sont adressés. Si l'on veut que ce rôle et cette mission soient assumés au mieux dans les circonstances actuelles, il est devenu nécessaire d'apporter différentes modifications à la loi du 8 juillet 1976.

Tel est le but de la présente proposition de loi.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

La modification de l'article 26*bis* a pour but de rendre la concertation opérationnelle dans les meilleures conditions, d'une part en supprimant l'obligation de concertation pour des décisions mineures qui ne sont que la concrétisation des moyens inscrits dans les budgets de C.P.A.S., d'autre part en introduisant la concertation dans les cas de conclusion de conventions avec des organismes publics ou privés, ou de décisions des instances communales pouvant avoir une incidence sur les moyens ou l'action des C.P.A.S.

Article 2

Le huis clos lors des réunions du conseil de l'aide sociale ne peut trouver de justification que lorsqu'il s'agit de garantir le respect de la vie privée des personnes.

La modification proposée à l'article 31 a pour but d'assurer la publicité dans tous les autres cas de manière similaire à ce qui se fait au niveau du conseil communal.

Article 3

Le libellé du § 7 de l'article 60 fait naître des interprétations divergentes: le C.P.A.S. peut-il ou doit-il prendre des dispositions de nature à procurer un emploi? Le texte proposé établit clairement que le C.P.A.S. a pour obligation de prendre toutes les dispositions nécessaires.

Teneinde de O.C.M.W.'s zoveel mogelijk te steunen en hen te helpen om de krachtens § 7 opgelegde verplichtingen te vervullen, wordt voorgesteld hen van de betaling van de sociale bijdragen te ontslaan wanneer zij als werkgever optreden.

Artikelen 4 en 5

Er wordt voorgesteld in de artikelen 83 en 84 van de organieke wet te verwijzen naar artikel 82*bis* van de gemeentewet in verband met de opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, wanneer die niet aan een advies of machtiging onderworpen zijn.

Artikel 6

De invoering, bij het koninklijk besluit nr. 244 van 31 december 1983, van de verplichting voor de O.C.M.W.'s om de kosten van de maatschappelijke dienstverlening op de onderhoudsplichtigen te verhalen, plaatst de bijstandsgerechtigde vaak in een onhoudbare afhankelijkheidspositie, die klaarblijkelijk indruist tegen de in artikel 1 van de wet omschreven doelstelling « een ieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid ».

Zelfs als in sommige gevallen het verhalen van die kosten verantwoord is, dan nog dient daarvan om principiële redenen en hoe dan ook te worden afgezien.

Artikel 7

Voorgesteld wordt bij wijze van aanmoediging een bijzondere toelage te verlenen aan de gemeenten die vluchtelingen inschrijven, teneinde die gemeenten niet de bestraffen en hen te helpen bij hun opvang.

♦♦

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

In artikel 26*bis* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, ingevoegd bij koninklijk besluit nr. 244 van 31 december 1983, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

En vue de soutenir au maximum les C.P.A.S. et de les aider à assumer leurs obligations en vertu du § 7, il est proposé de les dispenser du paiement des cotisations sociales lorsqu'ils agissent en tant qu'employeur.

Articles 4 et 5

Il est proposé de faire référence, dans les articles 83 et 84 de la loi organique, à l'article 82*bis* de la loi communale en ce qui concerne les marchés de travaux, de fournitures et de services qui ne sont soumis à aucun avis ou autorisation.

Article 6

L'instauration par l'arrêté royal n° 244 du 31 décembre 1983, de l'obligation pour le C.P.A.S. de poursuivre le remboursement des frais de l'aide sociale à charge des débiteurs d'aliments place le bénéficiaire de cette aide dans une situation de dépendance souvent insupportable et va de toute évidence à l'encontre du but affirmé dans l'article 1er de la loi « de permettre à chacun de mener une vie conforme à la dignité humaine ».

Même si dans certains cas, des arguments pourraient justifier la poursuite du remboursement, celle-ci doit être abandonnée par principe, dans tous les cas.

Article 7

En vue de ne pas pénaliser les communes qui inscrivent des réfugiés et de les aider dans l'accueil de ceux-ci, il est proposé, à titre d'encouragement, d'accorder un subside spécial à ces communes.

P. LANNOYE.

♦♦

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

A l'article 26*bis* de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, inséré par l'arrêté royal n° 244 du 31 décembre 1983, sont apportées les modifications suivantes :

1° in § 1 worden de woorden « De volgende aangelegenheden kunnen » vervangen door de woorden : « Voor zover ze niet voorkomen op het normale uitvoeringsprogramma van de overeenkomstig artikel 88 goedgekeurde begroting, kunnen de volgende aangelegenheden... ».

2° paragraaf 2 wordt aangevuld met een 8° en een 9°, luidende :

« 8° de ontwerpen van overeenkomsten tussen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en openbare of particuliere instellingen, die onmiddellijk of op termijn financiële gevolgen hebben of kunnen hebben.

Een analyse van die gevolgen moet bij elk dossier worden gevoegd. »

« 9° de voorstellen van gemeenteraadsbesluiten die gevolgen hebben voor de financiën en voor het optreden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. »

ART. 2

Artikel 31 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« *Artikel 31.* — De vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt in het openbaar gehouden.

Niettemin kunnen tweederde van de aanwezige leden, in het belang van de openbare orde en op grond van ernstige bezwaren, beslissen dat de vergadering niet openbaar zal zijn.

Ze mag niet openbaar zijn, wanneer het om personen gaat.

Zodra een dergelijk punt te berde wordt gebracht, beveelt de voorzitter terstond de behandeling in besloten vergadering; de openbare vergadering kan eerst worden hervat nadat dit punt is afgehandeld. »

ART. 3

In artikel 60 van dezelfde wet, gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 244 van 31 december 1983, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 7, worden de woorden « neemt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn alle maatregelen » vervangen door de woorden « moet het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn alle maatregelen nemen »;

2° aan dit artikel wordt een § 8 toegevoegd, luidende :

« § 8. — Wanneer het centrum voor maatschappelijk welzijn met toepassing van § 7 zelf als werkgever optreedt, is het ontslagen van de betaling van de

1° au § 1er, les mots « Pour autant qu'elles n'entrent pas dans le programme d'exécution normale du budget approuvé conformément aux dispositions de l'article 88, » sont insérés avant les mots « Le projet de budget » :

2° le § 2 est complété par un 8° et un 9°, rédigés comme suit :

« 8° les projets de conventions entre le centre public d'aide sociale et des organismes publics ou privés qui ont ou peuvent avoir une incidence financière immédiate ou à terme.

Une étude de cette incidence devra être jointe à chaque dossier. »

« 9° les propositions de décisions communales qui ont une incidence sur les finances et les actions du centre public d'aide sociale. »

ART. 2

L'article 31 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« *Article 31.* — La publicité des réunions du conseil de l'aide sociale est obligatoire.

Toutefois, les deux tiers des membres présents pourront, pour des considérations d'ordre public et à cause d'inconvénients graves, décider que la séance ne sera point publique.

La publicité est interdite dans tous les cas où il s'agirait de questions de personne.

Dès qu'une question de ce genre sera soulevée, le président prononcera immédiatement le huis clos et la réunion ne pourra être reprise en public que lorsque la discussion de cette question sera terminée. »

ART. 3

A l'article 60 de la même loi, modifié par l'arrêté royal n° 244 du 31 décembre 1983, sont apportées les modifications suivantes :

1° au § 7, le mot « prend » est remplacé par les mots « doit prendre »;

2° cet article est complété par un § 8, rédigé comme suit :

« § 8. — Lorsque le centre public d'aide sociale agit lui-même comme employeur en application du § 7, il est dispensé du paiement des cotisations

sociale bijdragen, waarin is voorzien bij de wet van 27 juni 1969 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders. »

ART. 4

In artikel 83, derde lid, van dezelfde wet, worden de woorden « niet méér bedraagt dan 1 000 000 frank » vervangen door de woorden « niet meer belooft dan de bedragen waarin artikel 82bis, § 2, van de gemeentewet voorziet ».

ART. 5

In artikel 84, § 1, zesde lid, van dezelfde wet, worden de woorden « voor de opdrachten tot leveringen waarvan de waarde 1 000 000 frank niet te boven gaat » vervangen door de woorden « voor de opdrachten tot leveringen of diensten waarvan de waarde de bedragen waarin artikel 82bis, § 2, van de gemeentewet voorziet, niet te boven gaat ».

ART. 6

In artikel 98, § 2, eerste lid, van dezelfde wet gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 244 van 31 december 1983, vervallen de woorden « — op de onderhoudsplichtigen van de begunstigde, tot beloop van het bedrag waartoe zij gehouden zijn voor de verstrekte hulp; »

ART. 7

In dezelfde wet wordt een artikel 105bis ingevoerd, luidende :

« Artikel 105bis. — § 1. Tot dekking van de eerste kosten voor het onthaal en de huisvesting van de vluchtelingen in de zin van artikel 49 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, verleent de Staat aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waar die vluchtelingen ingeschreven zijn en voor ieder van hen een bijzondere en eenmalige toelage, die gelijk is aan het jaarlijkse bedrag van het bestaansminimum voor een alleenstaande. »

§ 2. De Koning bepaalt de wijze waarop die toelage betaald wordt. »

sociales prévues par la loi du 27 juin 1969 concernant la sécurité sociale des travailleurs. »

ART. 4

A l'article 83, alinéa 3, de la même loi, les mots « 1 000 000 de francs » sont remplacés par les mots « les montants prévus à l'article 82bis, § 2, de la loi communale ».

ART. 5

A l'article 84, § 1er, alinéa 6, de la même loi, les mots « pour les marchés relatifs aux fournitures dont la valeur ne dépasse pas 1 000 000 de francs » sont remplacés par les mots « pour les marchés de fournitures ou de services dont la valeur ne dépasse pas les montants prévus à l'article 82bis, § 2, de la loi communale ».

ART. 6

A l'article 98, § 2, alinéa 1er, de la même loi, modifié par l'arrêté royal n° 244 du 31 décembre 1983, les mots « — à charge de ceux qui doivent des aliments au bénéficiaire, et ce, à concurrence du montant auquel ils sont tenus pour l'aide octroyée; » sont supprimés.

ART. 7

Un article 105bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

« Article 105bis. — § 1er. Afin de couvrir les premiers frais d'accueil et d'installation des réfugiés au sens de l'article 49 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, l'Etat accorde au centre public d'aide sociale de la commune où ces réfugiés sont inscrits et pour chacun d'eux, une subvention spéciale et unique égale au minimum de moyens d'existence annuel pour une personne isolée.

§ 2. Le Roi détermine les modalités relatives au paiement de cette subvention. »

P. LANNOYE.

C. HARNIE.

D. NELIS.